

ΑΝΘΡΩΠΟΙ

**ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΒΑΛΤΙΝΟΣ
ΠΕΓΚΥ ΤΡΙΚΑΛΙΩΤΗ**

**ΑΦΙΕΡΩΜΑ:
ΕΜΠΡΟΣ ΤΗΣ ΓΗΣ
ΟΙ... ΜΙΣΘΟΦΟΡΟΙ
ΟΜΟΝΟΙΑ: ΡΑΝΤΕΒΟΥ
ΣΤΟΥ ΜΠΑΚΑΚΟΥ!**

ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΟΥ ΜΑΥΡΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

ΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΗΣ «ΑΙΤΟΙ ΕΤΕΡΩΝ»

Τα παιδιά του
μαύρου

Ο χριστιανικός κόσμος της
Αιθιοπίας. Οι Κόπτες ενός
τόπου που έχει «την ωραιό-
τητα του Παραδείσου». Στο
φως της Αφρικής, στο θαύμα
της Lalibela, η Ορθόδοξη
Εκκλησία της Αιθιοπίας α-
ντανακλά τη μεγαλοπρέπειά
της. Εδώ, που η ζωή σφραγί-
ζεται από τις κακουχίες, εί-
ναι βέβαιο ότι ο ορθόδοξος
Σταυρός είναι το σύμβολο
πίστης και ελπίδας για τα
παιδιά του μαύρου Χριστού.

Χριστού

Χώρα σημαδεμένη. Ακούει κανείς «Αιθιοπία» και φαντάζεται έναν κόσμο μέσα στη φτώχεια, τη μιζέρια, την πείνα. Εικόνες που βλέπαμε μέχρι πρόσφατα στα Δελτία Ειδήσεων. Τραγούδια που...

στάθηκαν στο πλευρό της «**We are the children**». Κι εμείς, στο ρόλο του ανέπαφου θεατή, δεν μπορούσαμε να διανοηθούμε τα «καμαρίνια» αυτής της τραγωδίας. Ποτέ δεν τολμήσαμε να δούμε την Αιθιοπία με ένα άλλο μάτι, ποτέ δεν πιστέψαμε ότι αυτό που αποκαλούμε «μιζέρια» συνυπάρχει με τη δύναμη μιας αυθεντικής παράδοσης.

Ο πόλεμος που γονάτισε τη χώρα, αιτία του κακού, επιτέλους τελείωσε. Οι πληγές από τα σημάδια που χάραξε σιγά-σιγά επουλώνονται με την αισιοδοξία ενός περήφανου λαού που αποζητά να «μάθει». Να μάθει να γράφει, να μάθει να

οργώνει τη γη σωστά, να μάθει να αρδεύει σωστά, να μάθει να γιατρεύει...

Ο **Ορθόδοξος Σταυρός** της Αιθιοπίας, αγέρωχος, παραμένει σύμβολο της πίστης και της ελπίδας για ένα μέρος του λαού που κοιτάζει στο σήμερα, στο κοντινό αύριο. Οι άνθρωποι παραμένουν «πιστοί» στον αφρικανικό άνεμο που τους διαπερνά, στις παραδόσεις, που είναι αμετάβλητες από την εποχή της βασιλείας του Σαβά.

Αν βρεθείς εκεί, θα έχεις κάνει ένα ταξίδι μέσα στο χρόνο. Θα είσαι μάρτυρας ενός τόπου που ζει ακόμη σε βιβλική εποχή. Αν βρεθείς εκεί, δεν θα ξεχάσεις αυτά τα παιδιά που σε κοιτάζουν τσαχπίνικα και ξεχειλίζουν από αγάπη. Δεν θα ξεχάσεις το απρόσμενο χάρισμα αυτής της χώρας να προκαλεί ταυτόχρονα όλες σου τις αισθήσεις. Ποτέ δεν θα ξεχάσεις τη διαχρονική Αιθιοπία.

ΕΝΑΣ ΣΤΑΥΡΟΣ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ

Βασικό κέντρο του χριστιανικού κόσμου της Αφρικής και αναπόσπαστο μέλος της οικογένειας των **Ορθοδόξων**, η αρχαία αιθιοπική μονοφυσική Εκκλησία χαρακτηρίζεται ιδιαίτερα για τη βαθιά της πίστη.

Η Κοπτική Ορθόδοξη Εκκλησία της Αιθιοπίας είναι από τις παλαιότερες Χριστιανικές Εκκλησίες του κόσμου. Χρονολογείται από τον 4ο αιώνα μ.Χ., όταν έγινε ο εκχριστιανισμός της χώρας από τον Φρουμέντιο, πρώτο επίσκοπο της Αιθιοπίας. Αυτή ήταν και η αφετηρία της στενής σχέσης που δημιουργήθηκε μεταξύ Βυζαντίου και Αιθιοπίας. Είχε ως αποτέλεσμα να ανοίξει ένας νέος δρόμος διά θαλάσσης από τον Βόσπορο ως τον Ινδικό Ωκεανό και να δράσει ως κατασταλτικός παράγοντας στον περσικό επεκτατισμό. Η ξαφνική όμως εξάπλωση του Ισλάμ απομάκρυνε την Αιθιοπία από το Βυζάντιο και ο μερικός εξισλαμισμός της ήταν αναπόφευκτος.

Από το 16ο αιώνα και ύστερα, τονώνεται η σχέση μεταξύ του Ορθόδοξου Πατριαρχείου της Αλεξάνδρειας και των βασιλέων της Αιθιοπίας. Το 1908, η ίδρυση της Μητροπόλεως του Axum στην Αιθιοπία από το Πατριαρχείο της Αλεξάνδρειας σηματοδοτεί ένα νέο ξεκίνημα στις σχέσεις του Ελληνισμού με τον αιθιοπικό λαό και κορυφώνεται με την ίδρυση της ελληνικής κοινότητας στην Addis Ababa, το 1915. Έκτοτε, οι σχέσεις της Ελλάδας με την Αιθιοπία παραμένουν στενές και οι θεολογικοί δεσμοί μεταξύ τους δυνατοί.

«ΜΗΝ ΑΝΑΜΕΝΕΤΕ ΤΗΝ ΣΩΤΗΡΙΑ ΕΞΩΘΕΝ...»

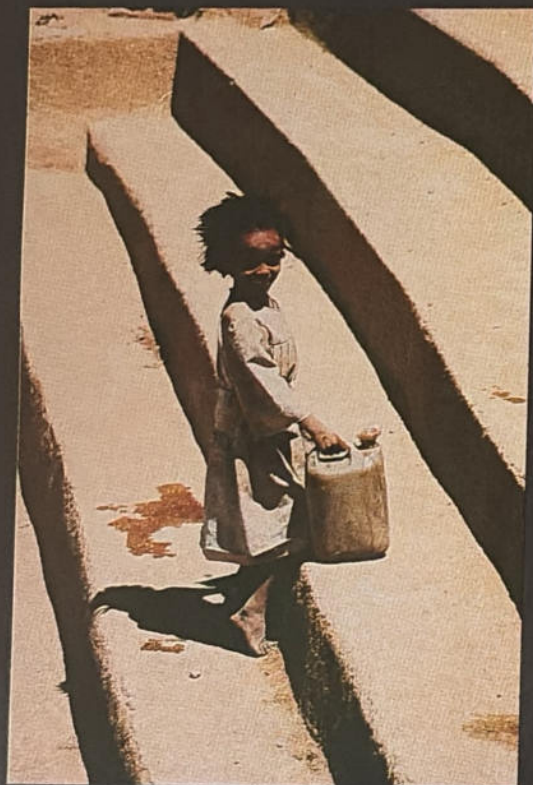
Η πρώτη επίσκεψη **Οικουμενικού Πατριάρχη** στην Αιθιοπία έγινε φέτος από τον **Πατριάρχη Βαρθολομαίο**. Χαρακτηρίστηκε ιστορικό βήμα και τα λόγια συγκλόνισαν ολόκληρη τη χώρα:

«Μην αναμένετε την σωτηρία έξω-

θεν. Οι αδικούντες δεν έχουν περίσσειμα δικαιοσύνης για τους άλλους. Η ελευθερία κατακτάται όπως η δικαιοσύνη, η αξιοπρέπεια. Κοπάξτε με αυτοπεποίθηση τον εσωτερικό σας κόσμο, τις δυνάμεις και τις δυνατότητες της χώρας σας. Αυτή είναι η μόνη αληθινή προοπτική του λαού της Αιθιοπίας. Όπως μετά τη Σταύρωση έρχεται η Ανάσταση, έτσι και ο λαός της Αιθιοπίας αξίζει την ανάστασή του...».

ΑΙΘΙΟΠΕΣ ΚΟΠΤΕΣ

Η Ορθόδοξη Εκκλησία της Αιθιοπίας ξεδιπλώνει τη μεγαλοπρέπειά της στους λόφους του χωριού της **Lalibela**. Εκεί βρίσκεται το πολυτιμότερο «**πετράδι του στέμματος**» της χώρας και ένα από τα θαύματα του κόσμου. Το 12ο αιώνα, τεχνίτες πελέκησαν 11 εκκλησίες στο στερεό βράχο του εδάφους. Ανοίγοντας λαγύμια στους βράχους, σμίλεψαν εσωτερικές αιψίδες, παράθυρα, κολόνες και δωμάτια. Από αυτή την άποψη, μοιάζει με την Πέτρα της Ιορδανίας. Όμως, ενώ στην Πέτρα τα κτίρια δημιουργήθηκαν σκαλίζοντας «σχέδια» σε κάθετους βράχους, οι περισσότερες εκκλησίες της Lalibela βρίσκονται κάτω από το έδαφος, εντελώς αποκομμένες από το βράχο που πελεκήθηκαν. Είναι ένα φοβερό επίτευγμα που πήρε 23 ολόκληρα χρόνια για να πραγματοποιηθεί. Δανείστηκε δε το όνομά της από τον αυτοκράτορα Lalibela

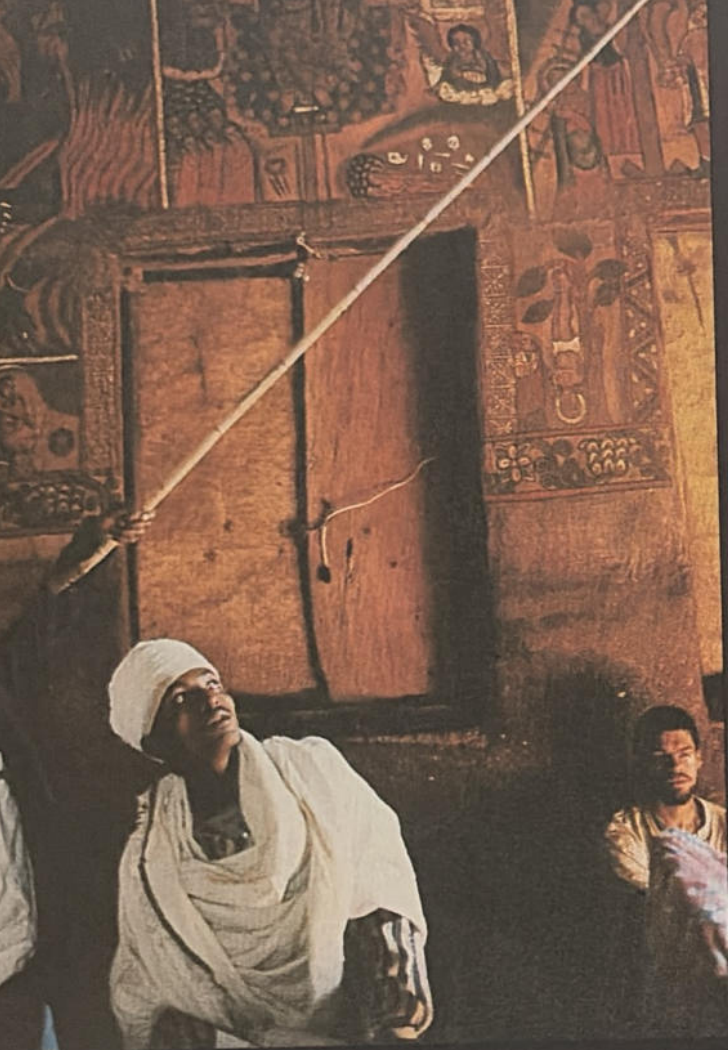
που τη δημιουργήσε.

Σαν χώρα που δεν αποικιοκρατήθηκε μακρόχρονα στο παρελθόν, η Αιθιοπία έχει διατηρήσει ανεπηρέαστα από ξένες επιδράσεις τα έθιμα και την κουλτούρα της –παρά το γεγονός ότι το 1935 Ιταλοί κατακτητές εισέβαλαν στη χώρα, ισοπεδώνοντάς τη στα πέντε χρόνια της παραμονής τους. Ο 30ετής πόλεμος με την Ερυθραία τελείωσε το 1991, όταν Αιθίοπες από την περιοχή Tigre, με τη βοήθεια ανταρτών της Ερυθραίας, ανέτρεψαν το καθεστώς του Μεγιστού, ο οποίος είχε εκθρονίσει τον αυτοκράτορα **Haile Selassie** το 1974. Μετά την επανάσταση του 1991, το κόμμα **E.P.R.D.F.** ανέκτησε την εξουσία. Τον Ιούνιο του 1992, έγιναν εκλογές, το αποτέλεσμα των οποίων έδωσε και τυπικά τη νίκη στο **E.P.R.D.F.** Ένα αποτέλεσμα που αμφισβητείται από πολλούς όσον αφορά στην εγκυρότητά του.

Η Αιθιοπία σήμερα έχει πληθυσμό περίπου 45 εκατομμύρια κατοίκους, με ποσοστό ανάπτυξης 2,5% το χρόνο. Οι κυριότερες φυλές της είναι τρεις. Η **Oromo**, που βρίσκεται κυρίως στο Νότο και είναι η πολυπληθέστερη, η **Tigrenia** στο Βορρά και η **Amhara** που κατοικεί στην Κεντρική Αιθιοπία και συμπεριλαμβάνει την πρωτεύουσα **Addis Ababa**. Η Αιθιοπία στο παρελθόν είχε μια μειονότητα Εβραίων, τους **Falashas**. Το 1985, όμως, μετά τη μαζική εκκένωσή τους από τη χώρα, γνωστή ως «**επιχείρηση Σολομών**», οι περισσότεροι **Falashas** μετανάστευσαν στο Ισραήλ. Σήμερα, ο μισός σχεδόν πληθυσμός της Αιθιοπίας είναι **Μωαμεθανοί**, ενώ πολλοί ανήκουν στην **Κοπτική Εκκλησία** και είναι **Χριστιανοί Ορθόδοξοι**.

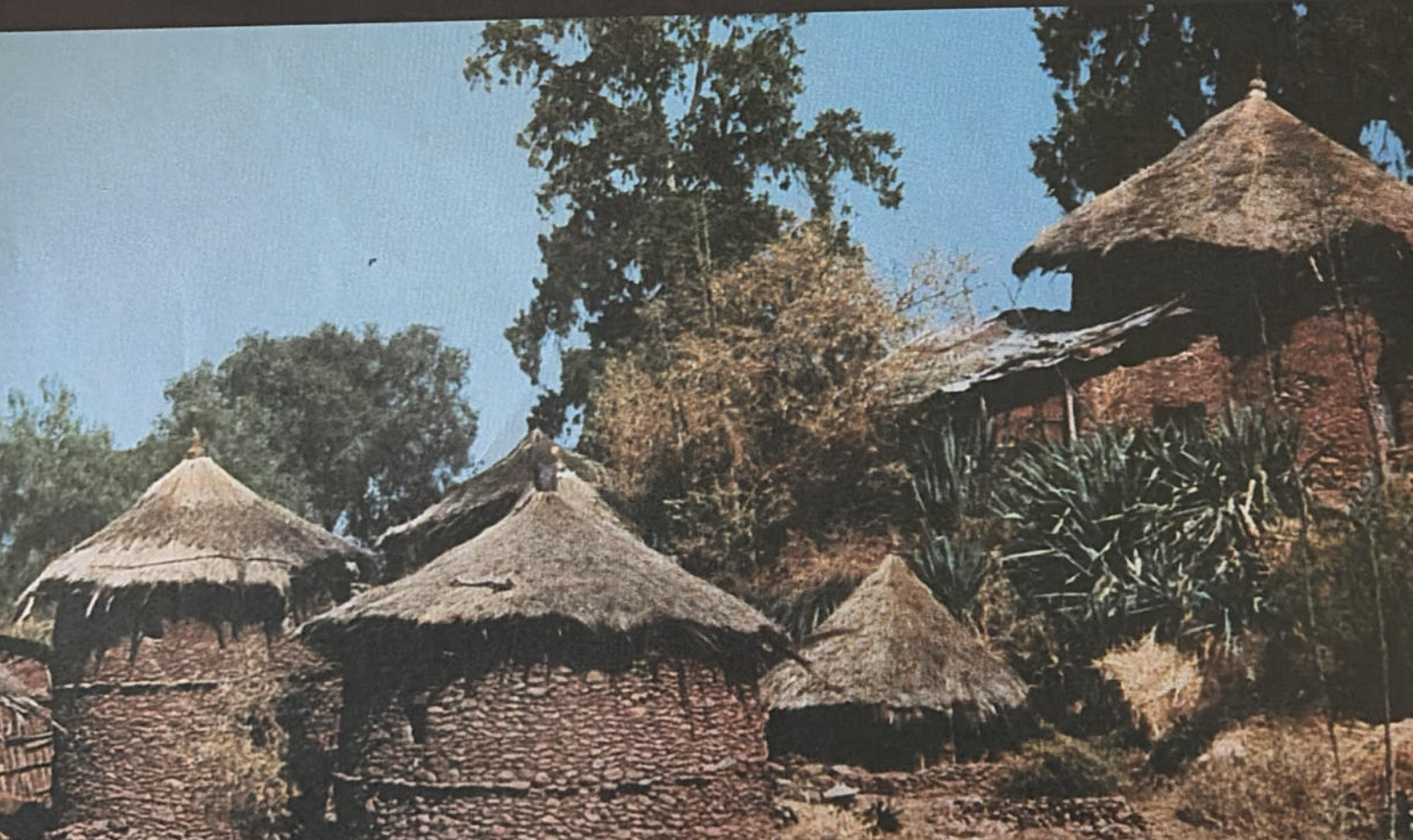
ΠΑΣΧΑ ΣΤΟ ΘΑΥΜΑ ΤΗΣ LALIBELA

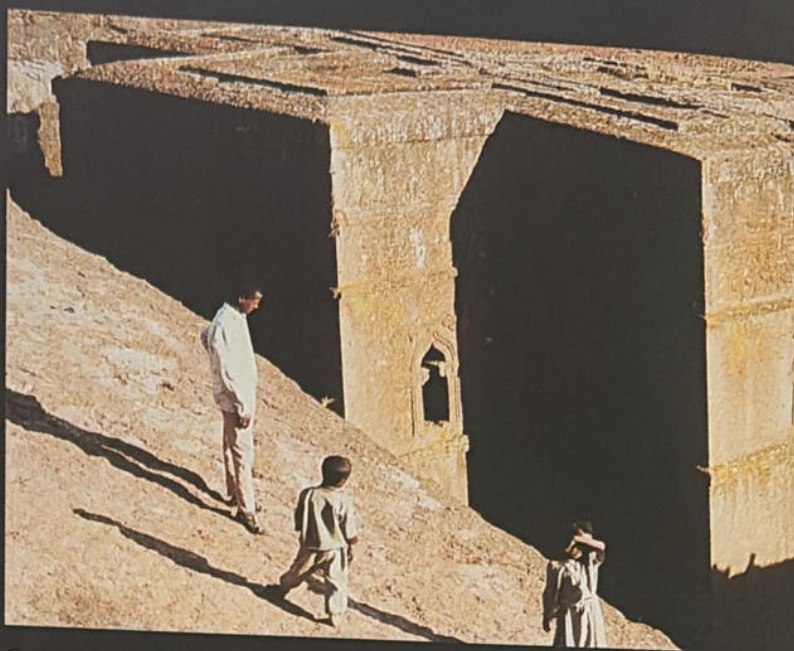
Τη **Μεγάλη Παρασκευή**, οι ιερείς απλώνουν στολισμένες εκκλησιαστικές ρόμπες και πολύχρωμα κιλίμια στο πάτωμα των αδυτών, στους εσωτερικούς ναούς των εκκλησιών. Το σούρουπο στη «βυθισμένη» αυλή της μεγαλύτερης εκκλησίας στη **Lalibela** κουβαλούν σε πομπή γύρω από τους τοίχους ένα σκεπασμένο κορμό δέντρου που συμβολίζει το σώμα του **Χριστού**. Ενώ ένα καντηλέρι συμβολίζει τον Ιούδα. Σε μια ανύποπτη στιγμή, οι ιερείς ξυλοκοπούν στο έδαφος το σύμβολο του προδότη με γροθιές και μπαστούνια. Δεν είναι σπάνιο φαινόμενο –και για έναν ξένο μπορεί να φανεί αρκετά περίεργο– παπαδοπαίδια και ιερείς να χτυπούν ρυθμικά μεγάλα τύμπανα και ροκάρες, ενώ παράλληλα άλλοι να χορεύουν. Για κάποιον συντηρητικό ίσως οι πράξεις αυτές να μοιάζουν με ακραίο παγανισμό. Για κάποιους άλλους όμως είναι αυθεντικές παραδόσεις μιας ανεπτυγμένης κουλτούρας στο χώρο της, μέσα από τις οποίες περνά η Ορθοδοξία και οι πιστοί αισιοδοξούν να

Οι εσωτερικοί τοίχοι της εκκλησίας του Debre Birhan Selassie στο Gondar είναι διακοσμημένοι απ' άκρη σ' άκρη με εικόνες από ιστορίες της Βίβλου, έπη Σταυροφόρων και Χριστιανικούς μύθους. Η οροφή της είναι καλυμμένη από το διάσημο μοτίβο των «αγίων προσώπων» σε αμέτρητες παράλληλες σειρές

Το χωριό της ορθόδοξης κοινότητας στο «θαύμα» της Lalibela

Ο μονολιθικός ναός του Αγίου Γεωργίου στη Lalibela είναι ένα ανάγλυφο κτίσμα τριών ισόπλευρων Ελληνικών Σταυρών, σκαλισμένος ο ένας μέσα στον άλλον. Ο μύθος λέει ότι, όταν ο βασιλιάς Lalibela είχε σχεδόν τελειώσει το χτίσιμο των υπόλοιπων εκκλησιών, ο Άγιος Γεώργιος τον πλησίασε πάνω σε ένα λευκό άλογο και τον κατηγόρησε πως δεν τον τίμησε με ένα ναό αφιερωμένο σε αυτόν. Ο βασιλιάς Lalibela του υποσχέθηκε τη δημιουργία της πιο όμορφης εκκλησίας. Οι μοναχοί «ακόμη και σήμερα», δείχνουν στους επισκέπτες τα σημάδια από τα πέταλα του αλόγου που μετέφερε τον Άγιο.

μην τις αλλάξουν ποτέ.

Το θαύμα της Lalibela δεν είναι όμως το μόνο που έχει να προσφέρει η χώρα της Αιθιοπίας. Η εντυπωσιακή εναλλαγή τοπίων, άγονων, άγριων και τροπικών, οι οβελίσκοι του Axum, τα κάστρα του Gondar, τα αχυρένια μοναστήρια της λίμνης Tana, οι καταρράκτες του Μπλε Νείλου συμβάλλουν το καθένα ξεχωριστά στη μαγική εικόνα που έχει να παρουσιάσει η ιδιαίτερη αυτή χώρα. Όπως είπε και ο Πατριάρχης Βαρθολομαίος:

«Ο τόπος έχει την ωραιότητα του Πα-
ραδείσου. Ίσως έχουν δίκιο οι διασημό-
τεροι ανθρωπολόγοι που αναζητούν εδώ
τα λείψανα των πρώτων ανθρώπων της
γης...».

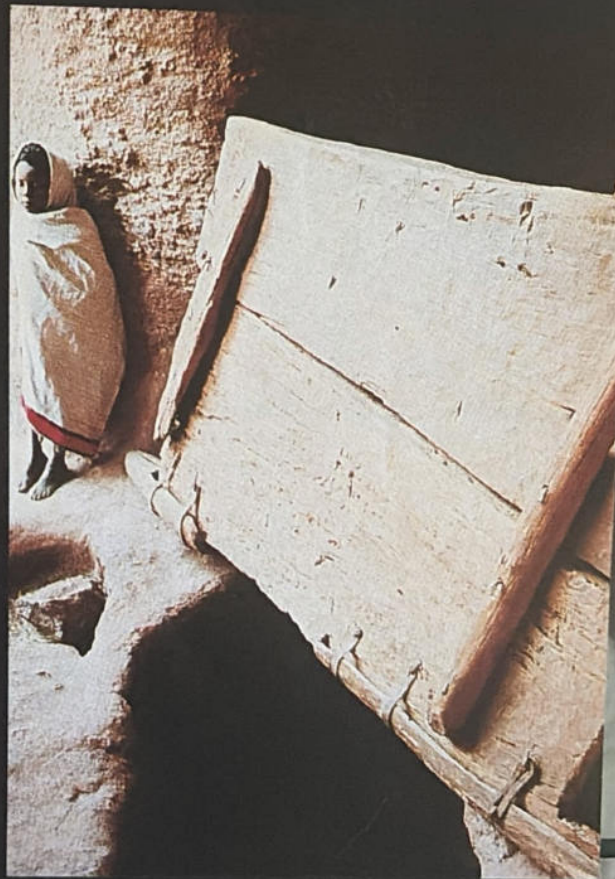
Είναι ένας τόπος που γίνεται από μόνος του σκοπός αναζήτησης. Για ανθρώπινη επαφή. Με ένα λαό που δεν έχει να ζηλέψει τίποτα από την «ψυχή» του δυτικού πολιτισμού. Με ένα λαό που ζει και περπατά με το κεφάλι ψηλά. Με έναν άνθρωπο που καμαρώνει για τις δημιουργίες των προγόνων του. Και μέσα από αυτές, προσπαθεί να χτίσει το επόμενο σκαλοπάτι. Αρκεί κάποιος να του δείξει τον τρόπο.

«ΤΟ ΠΕΤΑΓΜΑ ΤΟΥ ΑΕΤΟΥ»

Ήταν κοντά σούρουπο όταν κατηφόρι-
ζα το δρόμο για το Ξενοδοχείο. Το δειλινό
έντυνε με τις αποχρώσεις του την ατέλει-
ωτη αφρικανική φύση για μια ακόμη φο-
ρά. Ξαφνικά ακούστηκαν πίσω μου οι πιο
γλυκιές φωνές... «Hey you!». Ένα τσούρ-

μο μικρά παιδιά. Χαμογελούσαν ντροπαλά
όταν γύρισα να τα κοιτάξω, απαντώντας
έτσι στο κάλεσμά τους. Και αυτά συνέχι-
ζαν... «Hey you!». Ξανακοίταξα, ξαναγε-
λούσαν. Ένα παιχνίδι τόσο απλό, τόσο α-
θώο. Χωρίς ανταλλάγματα και υποκρισίες.
Ξυπόλυτα, με τρύπια ρούχα, μέσα στη
σκόνη, αδύνατα, πεινασμένα... αλλά με έ-
να χαμόγελο που αγκάλιαζε τον κόσμο ό-
λο! Πήγα κοντά τους να τους μιλήσω. Και
τότε ήταν που αντίκρισα γεμάτος έκπληξη
ότι κρατούσαν ένα ζωντανό αετό. Ήταν το
παιχνίδι τους εκείνη τη στιγμή. Και η εξοι-
κειώση μαζί του ήταν απόλυτη. Χωρίς βία,
χωρίς καμιά διάθεση επιθετικότητας, εί-
χαν ανοίξει τα φτερά του. Όταν τον άφη-
σαν να φύγει, τα μάτια τους ακολούθησαν
με θαυμασμό το πέταγμά του στον ουρα-
νό. Σαν να ήθελαν προς στιγμήν να μπουν
στη θέση του. Να δουν κάποιους άλλους
κόσμους. Όταν ο αετός χάθηκε στον ορί-
ζοντα, η παρεούλα τους διαλύθηκε. Κι ε-
γώ στεκόμουν εκεί ανήμπορος να τους
φέρω πίσω, να τους μιλήσω γι' αυτούς
τους «άλλους κόσμους».

Θυμάμαι εκείνο το απόγευμα. Θυμά-
μαι πρόσωπα, θυμάμαι εκείνα τα μάτια.
Ό,τι κι αν είσαι, όπως κι αν σκέφτεσαι,
δεν γίνεται να μη νιώσεις έντονα όταν
τους δεις «έτσι». Και το «έτσι» που εννο-
ούμε εμείς, είναι για εκείνους απλώς έ-
νας άλλος τρόπος ζωής. Πιο ελεύθερος,
πιο αγνός. Κοντά στη φύση. Και, παρ' ό-
λες τις αντιξοότητες του, είναι γεμάτος
από μια αστείρευτη αισιοδοξία.

Οι περισσότερες εκκλησίες στην Lalibela επικοινωνούν μεταξύ τους με υπόγειες σήραγγες